

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkīyē ādikāvyaē araṇyakāṇḍē
॥ ṣaṭcatvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ ṣaṭcatvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

parivrājakarūpēṇa rāvaṇasya sītāyāḥ pārśvē gamanaṃ tasyāḥ
paricayaṃ jñātum tāṃ prati praśnaḥ sītayā ātithyāya tasya
nimantraṇaṃ ca

tayā paruṣamuktastu
kupitō rāghavānujaḥ |
sa vikāṅkṣaṇaḥ bhṛśaṃ rāmaṃ
pratasthē nacirādiva || 3.46.1 ||

tadāsādyā daśagrīvaḥ
kṣipramantaramāsthitaḥ |
abhicakrāma vaidēhīm
parivrājakarūpadhṛk || 3.46.2 ||

ślakṣṇakāṣāyasaṃvītaḥ
śikhī chatrī upānahī |
vāmē cāṃsē'vasajyātha
śubhē yaṣṭikamaṇḍalū || 3.46.3 ||

parivrājakarūpēṇa
vaidēhīmanvavartata |

tāmāsasādātibalō

bhrātr̥bhyāṃ rahitāṃ vanē || 3.46.4 ||

rahitāṃ sūryacandrābhyāṃ

sandhyāmiva mahattamaḥ |

tāmapaśyat tatō bālāṃ

rājaputrīm yaśasvinīm || 3.46.5 ||

rōhiṇīm śaśinā hīnāṃ

grahavad bhr̥śadāruṇaḥ |

tamugraṃ pāpakarmāṇaṃ

janasthānagatā drumāḥ || 3.46.6 ||

sandr̥śya na prakampantē

na pravāti ca mārutaḥ |

śīghrasrōtāśca taṃ dṛṣṭvā

vīkṣantaṃ raktalōcanam || 3.46.7 ||

stimitaṃ gantumārēbhē

bhayād gōdāvarī nadī |

rāmasya tvantaraṃ prēpsu -

rdaśagrīvastadantarē || 3.46.8 ||

upatasthē ca vaidēhīm

bhikṣurūpēṇa rāvaṇaḥ |

abhavyō bhavyarūpēṇa

bhartāramanuśōcatīm || 3.46.9 ||

abhyavartata vaidēhīm

citrāmiva śanaiścaraḥ |

sahasā bhavyarūpēṇa

trṇaiḥ kūpa ivāvṛtaḥ || 3.46.10 ||

atiṣṭhat prēkṣya vaidēhīm

rāmapatnīm yaśasvinīm |

tiṣṭhan samprēkṣya ca tadā

patnīm rāmasya rāvaṇaḥ || 3.46.11 ||

śubhām ruciradantōṣṭhīm

pūrṇacandranibhānanām |

āsīnām parṇaśālāyām

bāṣpaśōkābhipīḍitām || 3.46.12 ||

sa tām padmapalāśākṣīm

pītakaśēyavāsinīm |

abhyagacchata vaidēhīm

hr̥ṣṭacētā niśācaraḥ || 3.46.13 ||

dr̥ṣṭvā kāmaśarāviddhō

brahmaghōṣamudīrayan |

abravīt praśritaṃ vākyaṃ

rahitē rākṣasādhipaḥ || 3.46.14 ||

tāmuttamām trilōkānām

padmahīnāmiva śriyam |

vibhrājamānām vapuṣā

rāvaṇaḥ praśaśaṃsa ha || 3.46.15 ||

raupyakāñcanavarṇābhē

pītakaśēyavāsini |

kamalānāṃ śubhāṃ mālāṃ
padminīva ca bibhratī || 3.46.16 ||

hrīḥ śrīḥ kīrtiḥ śubhā lakṣmī -
rapsarā vā śubhānanē |
bhūtirvā tvaṃ varārōhē
ratirvā svairacāriṇī || 3.46.17 ||

samāḥ śikhariṇaḥ snigdhāḥ
pāṇḍurā daśanāstava |
viśālē vimalē nētrē
raktāntē kṛṣṇatāarakē || 3.46.18 ||

viśālaṃ jaghanaṃ pīna -
mūrū karikarōpamau |
ētāvupacitau vṛttau
saṃhatau sampragalbhatau || 3.46.19 ||

pīnōnnatamukhau kāntau
snigdhatālapthalōpamau |
maṇipravēkābharaṇau
rucirau tē payōdharau || 3.46.20 ||

cārusmitē cārudati
cārunētrē vilāsini |
manō harasi mē rāmē
nadīkūlamivāmbhasā || 3.46.21 ||

karāntamitamadhyāsi
sukēśē saṃhatastani |

naiva dēvī na gandharvī
na yakṣī na ca kinnarī || 3.46.22 ||

naivaṃrūpā mayā nārī
dṛṣṭapūrvā mahītalē |
rūpamagryaṃ ca lōkēṣu
saukumāryaṃ vayaśca tē || 3.46.23 ||

iha vāsaśca kāntārē
cittamunmāthayanti mē |
sā pratikrāma bhadraṃ tē
na tvaṃ vastumihārhasi || 3.46.24 ||

rākṣasānāmayaṃ vāsō
ghōrāṇāṃ kāmārūpiṇām |
prāsādāgrāṇi ramyāṇi
nagarōpavanāni ca || 3.46.25 ||

sampannāni sugandhīni
yuktānyācaritum tvayā |
varaṃ mālyam varaṃ gandham
varaṃ vastraṃ ca śōbhanē || 3.46.26 ||

bhartāraṃ ca varaṃ manyē
tvadyuktamasitēkṣaṇē |
kā tvaṃ bhavasi rudrāṇāṃ
marutāṃ vā śucismitē || 3.46.27 ||

vasūnāṃ vā varārōhē
dēvatā pratibhāsi mē |

nēha gacchanti gandharvā
na dēvā na ca kinnarāḥ || 3.46.28 ||

rākṣasānāmayaṃ vāsaḥ
kathaṃ tu tvamihāgatā |
iha śākhāmṛgāḥ siṃhā
dvīpivyāghramṛgā vṛkāḥ || 3.46.29 ||

ṛkṣāstarakṣavaḥ kaṅkāḥ
kathaṃ tēbhyō na bibhyasē |
madānvitānām ghōrāṇām
kuñjarāṇām tarasvinām || 3.46.30 ||

kathamēkā mahāraṇyē
na bibhēṣi varānanē |
kāsi kasya kutaśca tvam
kiṃ nimittaṃ ca daṇḍakān || 3.46.31 ||

ēkā carasi kalyāṇi
ghōrān rākṣasasēvitān |
iti praśastā vaidēhī
rāvaṇēna mahātmanā || 3.46.32 ||

dvijātivēṣēṇa hi taṃ
dṛṣṭvā rāvaṇamāgatam |
sarvairatithisatkāraiḥ
pūjayāmāsa maithilī || 3.46.33 ||

upānīyāsanam pūrvam
pādyēnābhinimantrya ca |

abravīt siddhamityēva

tadā taṃ saumyadarśanam || 3.46.34 ||

dvijātivēṣēṇa samīkṣya maithilī

samāgatam pātrakusumbhadhāriṇam |

aśakyamud dvēṣṭumupāyadarśanā -

nnyamantrayad brāhmaṇavat tathāgatam || 3.46.35 ||

iyaṃ bṛsī brāhmaṇa kāmamāsyatā -

midam ca pādyam pratigrhyatāmiti |

idaṃ ca siddham vanajātamuttamam

tvadarthamavyagramihōpabhujiyātām || 3.46.36 ||

nimantryamāṇaḥ pratipūrṇabhāṣiṇīm

narēndrapatnīm prasamīkṣya maithilīm |

prasahya tasyā haraṇē dṛḍham manah

samarpayāmāsa vadhāya rāvaṇaḥ || 3.46.37 ||

tataḥ suvēṣam mṛgayāgatam patim

pratīkṣamāṇā sahalakṣmaṇam tadā |

nirīkṣamāṇā haritam dadarśa taṃ -

mahad vanaṃ naiva tu rāmalakṣmaṇau || 3.46.38 ||

|| ityārṣe śrīmadrāmāyaṇe vālmīkiyē ādikāvye

aranyakāṇḍe ṣaṭcatvāriṃśaḥ sargaḥ ||